

A kérdésekre adott válaszok összesítése (százalékban)

1. *Végzel-e rendszeres kutatást a levéltárakban?* Igen: 66,9; Nem: 33,1 %
2. *Milyen célból kutatsz a levéltárakban?* Kizárólag a saját családomat kutatom: 71,8
Kizárólag más célból: 24, 2
Vegyes kutatásokat végzek: 4,0
3. *Befolyásolja-e a kutatásaidat a szabályozás?* Igen: 82,3; Nem: 17,7
4. *Hogyan befolyásolja a kutatásaidat a korlátozás?*
Gátolja a kutatásaimat, mert nem jutok hozzá a polgári anyakönyvekhez: 56,5
Nem befolyásolja, mert már a korlátozás előtt ki tudtam gyűjteni az adatokat: 4,0
Nem befolyásolja, mert főként az egyházi anyakönyvekben kutatok: 13,7
Nem befolyásolja, mert egyéb forrásból már megvannak az adatok: 1,6
Kellemetlenséget okoz, mert nem tudom a bizonytalan adatokat ellenőrizni: 19,4
Nem befolyásolja, mert van hozzájárulási nyilatkozatom: 0,8
Nem befolyásolja, mert tudományos célból kutatok, támogatói hozzájárulással: 4,0
5. *A korlátozás miatt volt elutasított kérésed a levéltárban?* Igen: 64,1 Nem: 37,9

Melyik levéltárban volt elutasított kérelmed? Kérdésre a többség (75,8) nem válaszolt.

Érdekes viszont a kérdéshez fűzött megjegyzésekből idézni: „még megyek oda”;
„Tulajdonképpen valamennyi (állami anyakönyvet őrző) levéltárban. Illetve őszintén szólva azért nem volt ilyen, mert tevékenységemet azzal a kérdéssel kezdem: 'Az Önök értelmezésében, milyen állami anyakönyvek kutathatók?' S ezt követően már nem is teszek kísérletet ezen anyakönyvek kérésére. A 'békés egymás mellett élés' és a levéltári kutatószolgálati dolgozókkal fennálló évtizedes jó kapcsolatomból miatt teszek így. Hiszen ők nem tehetnek erről a szabályozásról, s gyakran az állásukkal játszanak, ha megszegik azt.”;
„nem kértem olyan anyagot, amit nem adnának oda”

Anyakönyv-kiadás elutasításának indoka. Szintén kevesen reagáltak (28,2). A válaszok többsége szerint a kutatószolgálatok a törvényre, egyes esetekben az anyakönyvekbe beírt U.B-re hivatkozva tagadják meg az anyakönyvek kiadását. Néhány véleményt érdemes idézni: „Az egyik ismerősöm családfájának kutatása közben egy (korábban) bizonyítottan elhunyt személy születési anyakönyvi adataira lett volna szükségem, aki az 1910-es években törvénytelen gyermekként született Budapesten (pontos cím, kerület és dátum is megvan). Enélkül lehetetlen tovább haladni. A levéltár arra hivatkozott, hogy az anyakönyvek (még a kutatható időszakot átléptek sem) kutathatók, mivel ha egyetlen olyan adat is van bennük, amely védett, az az egész könyvet korlátozza, a hatalmas adatmennyiség miatt pedig nem tudják egyesével átnézni és kutatásra bocsátani ezeket...”

Megjegyzések. Válogatás:

„A pontosság a hitelesség érdekében fontos lenne a levéltári kutatás engedélyezése főleg a születési anyakönyvek vonatkozásában.”

„Érdemi változtatásokra van szükség!”

„Köszönöm a kérdőívet és a felmérést ezen ügyben.”

„Az egyházi adatok kutatása, már a BFL-ban is lehetséges, de másolatot, csak a Lángliliom utcában kérhetek. Ez lényegében egy "dupla" kutatás. A másolatok minősége nagyon rossz és nagyon drága.”

„Nekem elég lenne, ha az időkorlátot csökkentenék úgy, hogy a még élőknél élne egy szűkebb korlát, s a halottaknál már szabadon hozzáférhető lenne az adat. Persze ez technikai

problémákat okozna a levéltáraknak. Vagy, mint az USA-ban csak 5 év lenne az anyakönyvekre, s utólagos bejegyzésekre a korlát.” Csak az élőket érinti a személyiségi jog, a halottakat nem illeti meg, esetükben kegyeleti jogról beszélünk. Hirtelen utána nézve az interneten: 2014-ben 970 száz évnél idősebb ember élt Magyarországon, ma sem lehet több. Elgondolkodtató, mennyi az esélye annak, hogy a napjainkban már különben kutatható (lenne!) 2015-ös születési anyakönyvekben az ő személyiségi jogait sértő bejegyzésre bukkan az amúgy a saját őseit kereső a családkutató. És az illető személyt be is tudja azonosítani.¹

„Egyházi /római katolikus/ anyakönyvek 1895 előtti hozzáférés otthonról interneten. Nagyon jó lenne. Levéltári dolgozók munkájának könnyítése és a sok felesleges utazás, esetleg sikertelen kutatás miatt.”

„Az én generációm (70 éves elmúltam) még talán utána tudott érdeklődni a családjában az anyakönyveknek, de a fiatalabb generációk, ha most kezdik a kutatást, legtöbb esetben már nem tudnak a 20. századi adatokhoz hozzájutni, így számukra lehetetlen a kapcsolódás az 1895. előtti egyházi anyakönyvekhez. Így lehetetlen lesz számukra az őseik kutatása, pedig ez egy nagyon szép és izgalmas munka!”

„Köszönöm! Jó lenne lépni, hogy lehessen keresni az Atv-be eső időszakra is, hiszen a levéltári munkatársak nem keres/het/nek. Azért keresek mert nem tudok adatot! Ha tudnám, nem keresném! Ez szerintem logikus!”

Ez lenne a cél? „Kéretlen tanács tőlem: a kollégák próbálkozzanak az egyházi anyakönyvek kutatásával. Bár: ez is egyre nehezebb több egyházmegyében, püspöki, esperesi tiltásokra hivatkoznak. Ám könnyebben meggyőzhetőek. Továbbá sajnos a XX. századi elvállaltalanodás miatt az egyházi anyakönyvek nem tekinthetők teljesnek. De még ez a legjárhatóbb út. Egy-egy adat hiánya esetén kisebb települések anyakönyvvezetői is rávehetőek ennek kiadására. De városokban ne próbálkozzanak....”

„Az egyházi anyakönyvek kutatása is rendkívüli nehézségeket okoz, többször tapasztaltam ellenállást és csak a szerencsének köszönhető, hogy fogadjon valaki.”

„Erősen bízom a korlátozás mielőbbi feloldásában.”

„Szerintem az új törvényi időkorlát megfelelő személyiségi jogi védelmet biztosít.”

„A korlátozás óta nem is próbálkoztam levéltárakkal a polgári anyakönyvekkel kapcsolatban, amíg a jogi helyzet nem tisztázódik addig felfüggesztettem a keresést.”

¹ Az összegzést végzők megjegyzése